

*Радченко О. Ю.,
аспірант кафедри правознавства
Київського національного торговельно-економічного університету,
секретар судового засідання
господарського суду Житомирської області*

ЕЛЕМЕНТИ ЗМІСТУ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Анотація. Статтю присвячено дослідженню змісту адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг. Проаналізовано підходи різних вчених до визначення елементів адміністративно-правового режиму. Зміст адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг розкрито через структуру елементів.

Ключові слова: адміністративно-правовий режим, елементи адміністративно-правового режиму, елементи адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг, державний примус.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток фінансового ринку та інноваційних технологій, поява постачальників фінансових послуг, діяльність яких не регулюється або регулюється недостатньо, можуть підвищити ризик зіткнення споживачів із шахрайством, зловживанням та неправомірними діями. Впевненість споживачів та їх довіра до ринку фінансових послуг у довгостроковій перспективі сприяють підвищенню ефективності та фінансовій стабільності держави.

З огляду на ці проблеми варто посилити захист прав споживачів фінансових послуг та інтегрувати його з іншими положеннями державної політики, спрямованої на розширення доступу до фінансових послуг і законодавче закріплення адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг.

Стан дослідження. Деякі питання адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів досліджували В.В. Белевцева, Ю.П. Битяк, З.Р. Кісіль, Р.В. Кісіль, Т.П. Мінка, В.Я. Настюк та інші вчені.

Однак питання наукового дослідження змісту й елементів адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг у сучасній юридичній науці досліджено не було, що й потребує відповідного аналізу та наукової аргументації.

Метою статті є дослідження змісту та елементів адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг.

Виклад основного матеріалу дослідження. У юридичній літературі щодо дослідження адміністративно-правових режимів учені виділяють режим захисту прав споживачів як режим повсякденної дії та загального поширення, який було встановлено з прийняттям Закону України «Про захист прав споживачів» зі внесеними змінами й доповненнями. Його зміст вони зводять до переважного визначення прав споживача й обов'язків продавця товарів або послуг з акцентом на дотриманні прав споживача. Особлива увага приділяється механізмам забезпечення захисту цих прав, а також відповідальності продавця за їх порушення [1].

Взявши за основу означені теоретичні розробки, вважаємо, що на сьогодні режим захисту прав споживачів є багаторівневим,

саме тому в означеному адміністративно-правовому режимі необхідно виділити адміністративно-правовий режим захисту прав споживачів фінансових послуг. Оскільки державне регулювання й нагляд за діяльністю ринку фінансових послуг зумовлюється необхідністю забезпечення фінансової та соціально-економічної стабільності, шляхом встановлення функціонального адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав та інтересів споживачів фінансових послуг.

Сьогодні зміна пріоритетів у державній політиці свідчить про кардинально новий підхід до вирішення споживчих проблем в Україні. Зазначимо, що метою встановлення адміністративно-правового режиму захисту прав споживачів фінансових послуг є забезпечення споживчої безпеки в державі, що закріплено в статті 42 Конституції України [2].

Необхідно зазначити, що адміністративно-правовому режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг притаманний імперативний метод правового регулювання. Такий метод адміністративного права ґрунтується на засадах чіткого державного регулювання та полягає в юридичній нерівності суб'єктів правовідносин.

Для більш детального обґрунтування й виокремлення елементів адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг слід розпочати дослідження характерних ознак елементів адміністративно-правового режиму як базових категорій.

Деякі вчені, серед яких З.Р. Кісіль та Р.В. Кісіль, виділяють такі основні елементи адміністративно-правового режиму: метод правового регулювання; особливі адміністративно-правові засоби встановлення й форми виникнення прав та обов'язків; принципи; особливість адміністративного законодавства, яке характеризується наявністю великої кількості правових норм, що регулюють значний обсяг різноманітних соціальних відносин, пов'язаних із державним управлінням; встановлення поряд із загальногалузевим правовим режимом внутрішньогалузевих правових режимів [3, с. 324].

На нашу думку, така структура не розкриває всього змісту адміністративно-правового режиму, оскільки не передбачає такого важливого елемента, як державний примус, що призводить до виникнення прогалин у правовому полі та неможливості захисту порушеного права.

Дещо іншу позицію займає Ю.П. Битяк, який до основних елементів адміністративно-правового режиму відносить метод адміністративно-правового регулювання, особливі адміністративно-правові засоби встановлення й форми виникнення прав та обов'язків, способи юридичного впливу, захисту прав, процедурно-процесуальні форми, принципи, загальні положення адміністративного права, особливості адміністративного законодавства тощо [4, с. 36].

Однак, на нашу думку, більш концептуальним є підхід В.В. Белевцевої та В.Я. Настюк, які визначають елементи ад-

міністративно-правового режиму як типові елементи, що визначають зміст усіх адміністративно-правових режимів саме як заходів режимної спрямованості. До типових елементів науковці відносять цільове призначення, правові принципи, об'єкт адміністративно-правового регулювання, юридичний стан суб'єктів та адміністративно-правовий механізм [5, с. 74].

Проте така позиція суттєво звужує як зміст адміністративно-правового режиму, так і сферу його поширення.

Ширше визначення змісту адміністративно-правового режиму надає Т.П. Мінка, який розкриває його через низку елементів, до яких відносить мету встановлення відповідного адміністративно-правового режиму, імперативний метод правового регулювання, сукупність правил поведінки громадян, юридичних осіб, державних органів та їх посадових осіб і реалізацію ними своїх прав, спеціальні державні органи, діяльність яких спрямована на реалізацію мети адміністративно-правового режиму; виокремлює відповідальність за порушення норм адміністративно-правового режиму, визначення просторово-часових меж дії адміністративно-правового режиму [6, с. 284].

Однак науковець виокремлює відповідальність за порушення норм адміністративно-правового режиму, тим самим звужуючи значення цього елемента. Адже порушення норм адміністративно-правового режиму призводить до застосування державного примусу за порушення адміністративних норм, а не лише обмежується застосуванням адміністративно-правової відповідальності.

Підсумовуючи викладене, ми дійшли висновку, що структурно до адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг можна віднести такі елементи: суб'єктів, які забезпечують функціонування цього режиму; правові норми, що встановлюють порядок їх діяльності; об'єкти (права та інтереси споживача), принципи захисту прав споживачів фінансових послуг, засоби і способи правового регулювання, адміністративний примус у разі його порушення тощо.

Зміст адміністративно-правового режиму захисту прав споживачів фінансових послуг варто проаналізувати через елементи, які до нього входять. Зупинимось детально на розкритті наведених елементів.

Першим елементом є суб'єкти, які забезпечують функціонування цього режиму. До таких суб'єктів належать спеціальні державні органи, діяльність яких спрямована на реалізацію мети адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг. Повноваження щодо захисту прав споживачів фінансових послуг покладено на Державну інспекцію України із захисту прав споживачів. Крім цього, Антимонопольний комітет України розглядає справи, пов'язані із захистом прав споживачів, якщо певні порушення можуть вплинути на економічну конкуренцію. Так, Національний банк України здійснює регулювання й нагляд за банками, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, – за небанківськими установами, Національна комісія із цінних паперів і фондового ринку – за ринком цінних паперів. Також до цієї сфери залучено органи місцевого самоврядування. Проте чіткого розподілу обов'язків державних органів у цій сфері чи регулювання взаємовідносин щодо захисту прав споживачів фінансових послуг законодавчо не встановлено.

Другим елементом адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг є сукупність правил поведінки громадян, юридичних осіб, органів публічного адміністрування та реалізація ними своїх прав, які закріплені на законодавчому рівні. Так, прикладом норм, що встановлюють правила, є норми, які забезпечують функціонування адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг.

Загальним нормативно-правовим актом, який регулює захист прав споживачів, є Закон України «Про захист прав споживачів». У ньому визначаються основні засади захисту прав споживачів, передбачається функціонування спеціально уповноваженого державного органу із захисту прав споживачів та визначаються його повноваження [1].

Водночас важливо звернути увагу не лише на забезпечення захисту прав споживачів, а й на те, що безпосереднім об'єктом дослідження виступають споживачі саме фінансових послуг. У зв'язку із цим необхідно визначити, які саме дії законодавець відносить до фінансових послуг. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» визначає поняття «фінансова послуга» як операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, – за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів, із метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів.

До фінансових послуг належать такі: випуск платіжних документів, платіжних карток, дорожніх чеків та (або) їх обслуговування, кліринг, інші форми забезпечення розрахунків; довічне управління фінансовими активами; діяльність з обміну валют; залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення; фінансовий лізинг; надання коштів у позику, у тому числі й на умовах фінансового кредиту; надання гарантій та поручительств; переказ коштів; послуги у сфері страхування та в системі накопичувального пенсійного забезпечення [7].

Крім того, законодавець до фінансових послуг відносить професійну діяльність на ринку цінних паперів, що підлягає ліцензуванню; факторинг; адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах; управління майном для фінансування об'єктів будівництва та (або) здійснення операцій із нерухомістю відповідно до Закону України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» [8]; операції з іпотечними активами з метою емісії іпотечних цінних паперів; банківські та інші фінансові послуги, що надаються відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» [9].

Ще одним елементом адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг є об'єкти (права й інтереси споживача). До законодавчо визначених прав споживача фінансових послуг можна віднести такі: право на захист державою законних прав та інтересів споживачів фінансових послуг; право споживача на отримання будь-якої фінансової послуги особисто або через (за участю) свого законного представника; право на отримання фінансової послуги у будь-якого законного її виконавця; право на отримання якісної фінансової послуги; право на відмову від неякісної фінансової послуги в будь-який час її пропонування або надання з подальшою компенсацією витрат на її придбання виконавцем.

Також до прав споживачів у сфері фінансових послуг належать право на отримання споживачем достатньої інформації про умови надання фінансової послуги, склад і розмір участі засновників виконавця, а також про його платоспроможність для обґрунтованого прийняття рішення щодо її придбання; право на чітке визначення в умовах фінансової послуги строків її надання, об'єму відповідальності та фінансових гарантій її виконавця; право на судовий захист порушених прав споживача, у тому числі можливість застосування наказового судового провадження за невиконання виконавцем фінансових послуг своїх обов'язків.

Ще одним елементом цього режиму є принципи захисту прав споживачів фінансових послуг. Принципи захисту прав споживачів фінансових послуг знайшли своє закріплення як у міжнародно-правових актах, так і в національному законодавстві.

Так, прийнята Стратегія реформування системи захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг на 2012–2017 роки визначає, з урахуванням основних завдань Програми економічних реформ на 2010–2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», концептуальні напрями діяльності органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, органів виконавчої влади, спеціалізованих установ, що виконують функції на ринках фінансових послуг, громадських організацій, об'єднань учасників ринків фінансових послуг та інших заінтересованих осіб щодо реформування системи забезпечення захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг із метою недопущення порушення їх законних прав та інтересів, а також підвищення рівня фінансової грамотності населення [10].

Стратегія визначає принципи захисту прав споживачів фінансових послуг та відносить до них такі, як забезпечення справедливого ставлення до споживачів на всіх етапах надання фінансових послуг і під час вирішення спорів, що виникають у зв'язку із цим; визначення органів державного регулювання й нагляду, на яких потрібно покласти здійснення контролю у сфері захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг; забезпечення неухильного дотримання вимог щодо розкриття інформації фінансовими установами та належної їх прозорості; сприяння підвищенню рівня фінансової грамотності й обізнаності споживачів фінансових послуг тощо.

Крім того, до принципів захисту прав споживачів фінансових послуг варто віднести принцип забезпечення відповідальної ділової поведінки та високих стандартів надання фінансових послуг фінансовими установами, юридичними й фізичними особами, що провадять допоміжну діяльність на ринках фінансових послуг; забезпечення комплексного захисту споживачів фінансових послуг від шахрайських та інших незаконних дій; забезпечення захисту персональних даних споживачів фінансових послуг і таємниці їх приватного життя; застосування механізмів оскарження або відмови від подальшого отримання фінансової послуги й відшкодування збитків; забезпечення належного рівня конкуренції на ринках фінансових послуг.

Щодо спеціальних принципів адміністративно-правового забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг, то потрібно зазначити, що до них належать насамперед ті, які безпосередньо стосуються державного управління у сфері захисту споживачів фінансових послуг. На сьогодні такої групи принципів ще не сформовано науковцями й законодавцем, що підтверджує необхідність її розроблення та закріплення.

Однак важливим кроком до європейської інтеграції стала Угода про асоціацію України з Європейським Союзом, підписана 27 червня 2014 року, яка дає змогу перейти від партнерства й співробітництва до політичної асоціації та економічної інтеграції [11].

Саме тому обов'язковим аспектом у регулюванні фінансових послуг в Україні на сьогодні є гармонізація законодавства щодо захисту прав споживачів фінансових послуг із законодавством Європейського Союзу.

Отже, Україна взяла на себе зобов'язання щодо розроблення принципів захисту прав споживачів фінансових послуг на основі комплексного підходу до законодавчої бази фінансового сектора відповідно до міжнародних принципів, директив та з урахуванням міжнародного досвіду.

Зауважимо, що прийнята Стратегія реформування системи захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг на 2012–2017 роки є важливим документом, проте її необхідно доповнити програмою розвитку, що детально визначатиме, які законодавчі акти потрібно прийняти, змінити або доповнити в установлен-

ному законом порядку та в які строки, що ґрунтуватимуться на стандартах Європейського Союзу [10].

До ще одного елемента адміністративно-правового режиму захисту прав споживачів фінансових послуг можна віднести засоби й способи його правового регулювання. Саме наявність ефективних способів і засобів правового регулювання допомагає забезпечити реалізацію прав та інтересів споживачів фінансових послуг.

Наявність ефективних способів захисту прав у споживачів фінансових послуг необхідно забезпечувати за допомогою держави шляхом надання повноважень державним органам або особам із питань захисту прав споживачів фінансових послуг та судовим органам; за допомогою інститутів громадянського суспільства через створення об'єднань споживачів фінансових послуг, громадських рад при органах державної влади, громадських спілок; за допомогою міжнародних судових органів; за допомогою учасників ринків фінансових послуг, які функціонально здійснюють такий захист споживачів (фінансових брокерів, страхових брокерів, інших учасників, які за призначенням здійснюють такі функції).

Варто також додати, що з метою гармонізації нормативно-правової бази адміністративно-правового забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг відповідно до принципів Організації економічного співробітництва та розвитку захисту прав споживачів [12], розробленої Світовим банком, Європейський Союз орієнтує нас на необхідність прийняття нових законів, які гарантуватимуть захист прав споживачів фінансових послуг, таких як Закон України «Про банкрутство фізичних осіб», Закон України «Про споживче кредитування», Закон України «Про захист прав споживачів фінансових послуг», Закон України «Про стягнення заборгованості», а також внесення відповідних змін до існуючих законів України «Про страхування», «Про банки і банківську діяльність».

Останнім аналізованим елементом адміністративно-правового режиму забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг є державний примус за порушення норм, що регулюють цей адміністративно-правовий режим.

Аналіз чинного Кодексу України про адміністративні правопорушення підтверджує необхідність виокремлення адміністративних проступків, за які настає адміністративна відповідальність у разі порушення прав споживачів фінансових послуг, оскільки глава 12 «Адміністративні правопорушення в галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, в галузі фінансів і підприємницької діяльності» не відповідає сьгоднішнім вимогам щодо систематизації різних видів адміністративних проступків у межах одного кодифікованого акта [13].

З назви наведеної глави вбачається, що практики не виділяють в окремий вид адміністративних проступків за порушення прав споживачів фінансових послуг. Розглядаючи більш детально це питання, варто зазначити, що глави 12 та 13 Кодексу України про адміністративні правопорушення, які фактично закріплюють адміністративну відповідальність за порушення прав споживачів фінансових послуг, насправді закріплюють лише певні їх види, зокрема, правопорушення споживчого законодавства та законодавства у сфері стандартизації.

Наголосимо, що під час аналізу статей вказаної глави постає низка запитань, першим із яких є занадто абстрактне формулювання диспозиції правових норм, що передбачають адміністративну відповідальність у досліджуваній сфері.

Так, у главі 13 Кодексу України про адміністративні правопорушення (а саме в статті 168-1) передбачено відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг за порушення порядку зайняття діяльністю з надання

фінансових послуг, яка передбачає відповідальність за виконання робіт, надання послуг громадянам-споживачам, що не відповідають вимогам стандартів, норм і правил. Тобто цю норму можна буде застосувати лише після розробки стандартів надання фінансових послуг відповідними державними органами [13].

Аналізуючи питання, що виникають під час застосування адміністративної відповідальності за правопорушення в галузі захисту прав споживачів фінансових послуг, ми дійшли висновку, що означені проблеми пов'язані з прогалинами нормативно-правового регулювання заходів адміністративної відповідальності, які застосовуються з метою протидії правопорушенням у галузі захисту прав споживачів фінансових послуг, зокрема, дублюванням і суперечністю положень нормативно-правових актів положенням Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо правопорушень у галузі забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг, неефективністю застосування адміністративних стягнень, розгляду деяких правопорушень у галузі захисту прав споживачів фінансових послуг судами (суддями) та недосконалістю організації діяльності державних органів, на які покладено завдання щодо протидії правопорушенням у галузі захисту прав споживачів фінансових послуг.

Висновки. Отже, у сфері адміністративно-правового забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг діє адміністративно-правовий режим захисту прав споживачів фінансових послуг, метою якого є забезпечення споживчої безпеки в державі, що забезпечується нормативно-правовими актами та регулюється органами публічного адміністрування, діяльність яких спрямована на запобігання, виявлення й припинення дій, що порушують права та інтереси споживачів фінансових послуг, а також застосування до правопорушників заходів адміністративного примусу. Зміст цього режиму реалізується через структуру елементів, які забезпечують його ефективне функціонування.

Звертаємо увагу на те, що з метою європейської інтеграції та гармонізації законодавства України варто розглянути питання про прийняття необхідних законодавчих і нормативно-правових актів, спрямованих на створення ефективної системи адміністративно-правового забезпечення захисту прав споживачів фінансових послуг, відповідно до міжнародних вимог і рекомендацій.

Водночас у цих законодавчих актах потрібно передбачити закріплення прав та обов'язків споживачів і надавачів фінансових послуг; визначити систему органів і розмежувати їх повноваження у сфері захисту прав споживачів фінансових послуг; створити ефективну систему гарантування вкладів фізичних осіб небанківських фінансових установ; запровадити інститут банкрутства фізичних осіб, де визначити чітку його процедуру; запровадити відповідальність за порушення норм щодо споживчого кредитування й валютного законодавства в кредитних правовідносинах, у тому числі відповідальність за використання іноземної валюти як засобу виконання грошового зобов'язання для фізичних осіб, стягування додаткових комісій за видачу кредиту з урахуванням фінансового стану конкретного позичальника.

Крім того, затвердженням нормативно-правових документів щодо захисту прав споживачів фінансових послуг потрібно налагодити інформаційну роботу з підвищення рівня фінансової та правової обізнаності громадян із роз'ясненням через засоби масової інформації, інтернет-ресурси й соціальні мережі норм і положень законодавства, які стосуються найбільш актуальних проблем взаємовідносин між споживачами фінансових послуг та їх надавачами, а також забезпечити належний баланс пріоритету державного захисту прав споживачів фінансових послуг та пріоритету розвитку прозорих, стабільних і прибуткових фінансових інститутів. На що й буде звернено увагу в наших подальших дослідженнях.

Література:

1. Закон України «Про захист прав споживачів» від 15.12.1993 р. № 3682-ХІІ (з наступними змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 30. – Ст. 379.
2. Конституція України (з наступними змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Кісіль З.Р. Адміністративне право : [навч. посібник] / З.Р. Кісіль, Р.В. Кісіль. – 3-тє вид. – К. : Алерта ; ЦУЛ, 2011. – 696 с.
4. Адміністративне право України : [підручник] / [Ю.П. Битяк, В.М. Гарашук, О.В. Дьяченко та ін.]; за ред. Ю.П. Битяка. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – С. 29–38.
5. Настюк В.Я. Адміністративно-правові режими в Україні : [монографія] / В.Я. Настюк, В.В. Белевцева. – Х. : Право, 2009. – 128 с.
6. Адміністративне процесуальне право : [навч. посібник] / за заг. ред. Т.П. Мінки. – Х. : Право, 2013. – 352 с.
7. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (з наступними змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1.
8. Закон України «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю» (з наступними змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 52. – Ст. 377.
9. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. № 2121-III (з наступними змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 5–6. – Ст. 30.
10. Стратегія реформування системи захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг на 2012–2017 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.10.2012 р. № 867-р.
11. Угода про асоціацію України з Європейським Союзом [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=246581344.
12. Загальні принципи Великої Двадцятки щодо захисту прав споживачів фінансових послуг // ОЕСР. – 2011. – Жовтень. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.oecd.org>.
13. Кодекс України про адміністративні правопорушення (з наступними змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1984. – Додаток до № 51. – Ст. 1122.

Радченко Е. Ю. Элементы содержания административно-правового режима обеспечения защиты прав потребителей финансовых услуг

Аннотация. Статья посвящена исследованию содержания административно-правового режима обеспечения защиты прав потребителей финансовых услуг. Проанализированы подходы различных ученых к определению элементов административно-правового режима. Содержание административно-правового режима обеспечения защиты прав потребителей финансовых услуг раскрыто через структуру элементов.

Ключевые слова: административно-правовой режим, элементы административно-правового режима, элементы административно-правового режима обеспечения защиты прав потребителей финансовых услуг, государственное принуждение.

Radchenko O. Elements of maintenance of administrative and legal regime of providing of defense of rights for users of financial services

Summary. The article is devoted to research the maintenance of the administrative and legal mode of providing of defense of rights for the users of financial services. Approaches of different scientists are analyzed in relation to the decision of elements of the administrative and legal mode. The table of contents of the administrative and legal mode of providing of defense of rights for the users of financial services is exposed through the structure of elements.

Key words: administrative and legal mode, elements of the administrative and legal mode, elements of the administrative and legal regime of providing of defense of rights for the users of financial services, state compulsion.